

22.5.2025

## **Mikrobilääkeresistenssin torjunnan kansallisen asiantuntijaryhmän kokous (MTKA 3/2025)**

**Torstai 22.5.2025 klo 9–11**

**Paikka: Microsoft Teams -kokous**

**Kokousmateriaalit: Teams**

**Sihteerit:**

Asiantuntija Anni Koivisto, THL

Tutkija Saija Toura, THL

**Läsnä:**

Vastaava asiantuntijalääkäri Maija Pihlajamäki, KELA

Eläinlääkäri Katariina Kivilahti-Mäntylä, Fimea (varajäsen)

Ylilääkäri, Katja Kotkavaara, FIMEA

Lääkintöneuvos Anni Virolainen-Julkunen, STM (kol 9.45 saakka)

Erityisasiantuntija Elina Asola, STM (varajäsen)

Ylilääkäri Aino Pennanen, STM

Johtava asiantuntija Nina Kaario, MMM

Erityisasiantuntija Saija Kalenius, Ruokavirasto

Neuvotteleva virkamies Eeva Nurmi, YM

Infektiosairauksien apulaisylilääkäri Reetta Huttunen, TAYS

Ylilääkäri Kaisu Rantakokko-Jalava, Tyks laboratoriot

Opetusneuvos Dinah Arifulla, Opetushallitus (klo 9.30 saakka)

Johtava asiantuntija Saara Raulo, Ruokavirasto, Zoonosikeskuksen johtaja

Erikoislääkäri Heikki Ilmavirta, Itä-Suomen yliopisto ja ISLAB

Hygieniahoitaja Sirpa Ukkola, OYS Infektioyksikkö

Ylilääkäri Emmi Sarvikivi, THL

Johtava asiantuntija Jari Jalava, THL (puheenjohtaja)

Erityisasiantuntija Kati Räisänen, THL (varapuheenjohtaja)

22.5.2025

**Poissa:**

Ylilääkäri Riitta Niittyvuopio, FIMEA  
Lääkintöneuvos Kari Raaska, STM (varajäsen)  
Neuvotteleva virkamies Eero Rautiainen, MMM (varajäsen)  
Johtava asiantuntija Suvi Nykäsenoja, Ruokavirasto (varajäsen)  
Ympäristöneuvos Ari Kangas, YM, (varajäsen)  
Ylilääkäri Sohvi Kääriäinen, THL  
Johtava asiantuntija Saara Salmenlinna, THL  
Johtaja Otto Helve, THL

Varsinainen leipäteksti sisennetään vasemmasta reunuksesta.  
Korostuskeinoina lihavointia ja kursivointia tulee käyttää harkiten eikä alleviivausta suositella lainkaan, sillä se mielletään hyperlinkiksi.

**Muistio**

## 1. Kokouksen avaus, asialistan hyväksyminen

- Pj. avasi kokouksen klo 9.00.
- Käsittelyjärjestystä muutettiin siten, että käsitellään asiakohda 4. *Infektoiden torjunnan ja välinehuollon koulutusosat* kohdan 2 jälkeen.
- Muihin asioihin lisätään tiedoksianto tutkimusrahoituksesta.
- Asialista hyväksyttiin.

## 2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

- Muistio hyväksyttiin ja se julkaistaan saavutettavana pdf-muodossa MTKA:n verkkosivulla.

## 3. AMR-NAP Ja JAMRAI II

## a) 2026 suunnitelma (keskustelu II)

- **Aikataulu:** suunnitelmaa voi täydentää ja kommentoida seuraavaan MTKA kokoukseen (elo/syyskuu) saakka.
- **Painopisteet:** runko jaettu MTKA:n Teams-kanavalla. THL:n uusimmat lisäykset merkitty punaisella.
- THL:n Emmi Sarvikivi kommentoi: mikrobilääkekäytön seurannan kehittämisen painopisteen tulisi olla erityisesti avo- ja pitkäaikaishoidossa. Yhteistyö Fimean kanssa tärkeää.

22.5.2025

- Fimean Katja Kotkavaara kommentoi: Fimea jatkaa mielellään keskustelua THL:n kanssa.
- Ruokaviraston Saija Kalenius: Ruokavirasto on vielä täydentämässä dokumenttiin painopisteitä ja toimenpiteitä, mm. mikrobilääkeresistenssin seurannasta ja eläinperäisestä MRSA:sta
- Kaisu Rantakokko-Jalava: Laboratoriosektori osallistuu MDR-ohjeen laboratorio-ohjeen päivittämiseen.
- Kati Räisänen (THL): Finres seurannan kattavuus jonkin verran laskenut. Viime vuodelle myönnetystä kehittämisrahasta saatu priorisointien takia käytettyä vain pieni osa.
- Saara Raulo (Zoonosikeskus): Eläinperäisen MRSA:n suhteen ensi vuoden painopisteenä erityisesti eläimistä ihmisiin leviävien MRSA-tartuntojen torjunta.
- Eeva Nurmi (YM): Ympäristösektorin painopisteenä on seuranta, ei muita toimenpiteitä.
- Reetta Huttunen esitteli Pirhan kokoamia toimintaehdotuksia Klebsiella ESBL-tilanteeseen reagoimiseksi. Kts. esitys Teamsin kokouskansiossa.
- Kati Räisänen: THL:n Klebsiella ESBL:n WGS muuttunut maksulliseksi palveluksi, analyysit tehdään kuitenkin ilmaiseksi.
- Katja Kotkavaara: Nitrofurantoiinista on olemassa erityislupavalmistetta. Fimea selvittää onko uutta myyntiluvanhaltijaa tiedossa.
- Pj. kysyi pystyvätkö hva:t jatkossa maksamaan Klebsiella ESBL WGS:stä?
- Reetta Huttunen ja Kaisu R-J kommentoivat, että vielä hieman epäselvää mihin laskutus kohdennetaan. Varhassa pystytetty myös oma WGS. Tärkeää että epidemiaselvityksistä pystytään jatkossakin huolehtimaan.
- Pj. kysyi, pystytäänkö sekvenssejä luovuttamaan/siirtämään organisaatioista? Kaisu R-J:n mukaan luultavasti pystytään.
- Pj. kysyi, onko Fimealta tulossa lääkkeiden saatavuuteen liittyviä toimenpiteitä? Katja Kotkavaara: mm. pohjoismaista yhteistyötä lääkkeiden saatavuuden turvaamiseksi. Aino Pennanen (STM) kommentoi vielä nitrofurantoiinia, 2 toimijalle myönnetty myyntilupa v. 2024, mutta lääkkeet eivät vielä markkinoilla.

22.5.2025

- Katja Kotkavaara: JAMRA:n puitteissa myös pohdittu voidaanko viranomaisien ja lääketeollisuuden yhteistyöllä löytää keinoja saatavuuden turvaamiseksi

b) WP 8.4 OH AMR/AMC seuranta- ja raportointityöpajat

- Ajankohdat: sovitaan alustavasti to 23.10.2025 aamupäivä, 4h
- Osallistujat: ihmis-, eläin- ja ympäristösektorilta, ilmoittautumiset Kati Räisäselle.

4. Infektioiden torjunnan ja välinehuollon koulutusosat (Dinah Arifulla)

- Opetushallituksen soten verkkosivut <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/sosiaali-ja-terveysalan-ammattillisen-koulutuksen-tutkintojen-perusteet>. Sieltä löytyy uudistuksien aikataulut ja sisällöt. Työn alla on lisätä sosiaali- ja terveysalan EAT tutkintoon infektioiden torjunnan sekä välinehuollon osaamisalat. Lisäksi on tulossa planetaarisen terveyden osaamisala. Näissä kaikissa sivutaan infektioiden torjunnan ja mikrobilääkeresistenssin teemoja hyvin vahvasti. EAT:t sijoittuvat eurooppalaisessa viitekehityksessä tasolle 5 (higher VET. VET vocational education and training).
- Saara Raulo kysyy: onko eläinsektorin ammattikoulutukseen nostettu samoja teemoja? DA: kaikki tutkinnon osat ovat sellaisia että voidaan ottaa osaksi myös eläinsektorille (esim. klinikkaeläinhoitaja), toimivat myös täydennyskoulutuksena eli voi valita yksittäisiä tutkinnon osia.
- Eeva Nurmi kysyy chatissa, sisältyykö planetaariseen terveyteen myös ympäristöasioita? DA: mm. ilmastonmuutos, terveet tilat ja muita kestävän kehityksen ulottuvuuksia huomioitu.
- Nina Kaario: Opetushallituksen kautta eläinsektorin ammattikoulutukseen kuuluu myös jo nyt mikrobilääkeresistenssin torjuntaa koskevia sisältöjä. DA: Opetushallituksessa katsottu sisältöjä yhdessä eläinsektorista vastaavan opetusneuvoksen kanssa.

5. TrACSS (keskustelu ja päätös toteutuksesta)

- Pj. jakanut eri sektoreille linkit, joista pääsevät täyttämään oman osuutensa kyselystä.
- Hyväksymiskokous 10.6., kokouskutsu lähetetty ministeriöiden edustajille.
- DL 15.6.2025

22.5.2025

## 6. Formal Consultations for Updating the Global Action Plan on AMR (keskustelu ja päätös toteutuksesta)

- Koordinoitua jäsenmaan vastausta ei välttämättä tarvita, jokainen organisaatio voi vastata itsenäisesti.
- Linkki lähetetään kokouksen jälkeen MTKA-jakelulla.
- DL 31.5.2025

## 7. Tiedoksi

- AMR One Health Network –kokous 3-4.4.2025
  - Nina Kaario, Saija Kalenius ja Katja Kotkavaara osallistuivat
  - Nina Kaario: EMA esitteli uuden ESUA-raportin, joka korvaa ESVAC:in (2009–2023). Vuoden 2025 lopussa raportoidaan use data 2024 tulokset. [AS2AMR konferenssi](#) Brysselissä 25.-28.5.2025, 100 vuotisjuhla.
  - [ESUAvet 2023 vuosiraportti](#) (European sales and use of antimicrobials for veterinary medicine). Vet-anbi-myyntitietojen lisäksi ensimmäisen kerran eläinlajikohtaisia käyttötietoja EU-tasolla. [Fimean uutinen](#)
- One Health in Focus [https://www.linkedin.com/posts/amcra\\_one-health-in-focus-as2amr-activity-7308060081596616704-F9QY](https://www.linkedin.com/posts/amcra_one-health-in-focus-as2amr-activity-7308060081596616704-F9QY) 12.-13.11.2025 AMR One Health AMR konferenssi (ei kirjausta kenen järjestämä)
  - Keskustelua kasvinsuojeluaineista ja sienitaudeista: Eri atsoleja käytetään kasvinsuojeluaineina eri viljelykasvien erilaisten sienitautien torjuntaan. Monet tehoaineista on viime vuosina jääneet pois EUn markkinoilta, koska eivät ole läpäisseet uudelleenarviointiprosessin. (Kasvinsuojeluaineet ja niiden tehoaineet hyväksytään aina määräaikaaisesti ja hakija voi määräajan lopussa hakea uudelleenhyväksymistä.)
  - Eeva Nurmi voi pyytää tiedot kokonaismyyntimääristä Tukesista.
- Pitkäaikaishoidon AMS-kokous (JAMRAI WP6)
  - Emmi Sarvikivi: Mikrobilääkekäytön ohjauksessa toiminta ole vielä kovin strukturoitua Suomessa tai muualla Euroopassa – tietoisuuden lisääminen tärkeää.

22.5.2025

- Suomessa tietoa pitkäaikaishoidon mikrobilääkkeiden käytöstä kerätty lähinnä ECDC:n HALT-prevalenssitutkimuksissa.
- AMR-Communication for All in a Polarized World (Oslo)
- [Feasibility study on integrated surveillance systems on antimicrobial resistance \(AMR\) and antimicrobial consumption \(AMC\) encompassing human health, animal health, plant health, food, wastewater and the environment](#)

#### 8. Muut asiat

- Kati Räisänen: Reagenssirahoitusta saatu Sakari Alhopuron säätiöltä 30 000 euroa, tarkoitus tehdä sekvensointeja (kohteena sika-MRSA ja invasiivisista infektioista eristetyt ESBL E. coli ja K. pneumoniae kannat) ja syksyllä pyydetään vanhoja kantoja kliinisistä laboratorioista.
- Nina Kaario: Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajuus Suomella 2025, myös Nordic One Health AMR expert groupin puheenjohtajuus. Asiantuntija- ja strategia-ryhmät kokoontuvat yhdessä 9.-10.10. Agendalla mm. Pohjoismaiden AMR-NAP:t ja niiden toimeenpanot. Ryhmille tarkoitus laatia myös yhteinen mandaatti. Nina Kaario lähettää MTKA-jakelulla alustavan ohjelman tiedoksi

#### 9. Seuraava kokous

- 26.8

#### 10. Kokouksen päättäminen

- Pj. päätti kokouksen klo 10.57.